

DIVADLO
PETRA BEZRUČE
FRANCES HODGSON
BURNETTOVÁ

TAJEMNÁ
ZAHRADA

REŽIE : PREMIÉRA :
VÁCLAV 1.11.1996
KLEMENS V 19.00 HOD

Inscenaci „Tajemné zahrady“ uvádíme od obnovené premiéry (17. a 22.října 1997)
v obsazení :

Mary Lennoxová

Colin Craven

Dick

Pitcher

Ben

Marta

Archibald Craven

Bělásek

nebo

Tereza Maňáková j.h.*

Jana Bernášková j.h.*

František Strnad

Radim Seidel

Vítězslav Kryške

Jan Odl

Tamara Homolová

Miloslav Čížek

Marcela Čapková

* studentky dramatického oddělení Janáčkovy konzervatoře

DRAMATIZACE : KAREL MAKONJ
REŽIE : VÁCLAV KLEMENS
VÝPRAVA : MARTA ROSZKOPFOVÁ
HUDBA : DAREK KRÁL
POHYBOVÁ SPOLUPRÁCE : EVA POLZEROVÁ
DRAMATURGIE : PETRA KOHUTOVÁ

MARY LENNOXOVÁ

COLIN CRAVEN

DICK

PITCHER

BEN

MARTA

ARCHIBALD CRAVEN

BĚLÁSEK

PETRA LHOTSKÁ

FRANTIŠEK STRNAD

RADIM SEIDEL

VÍTĚZSLAV KRYŠKE

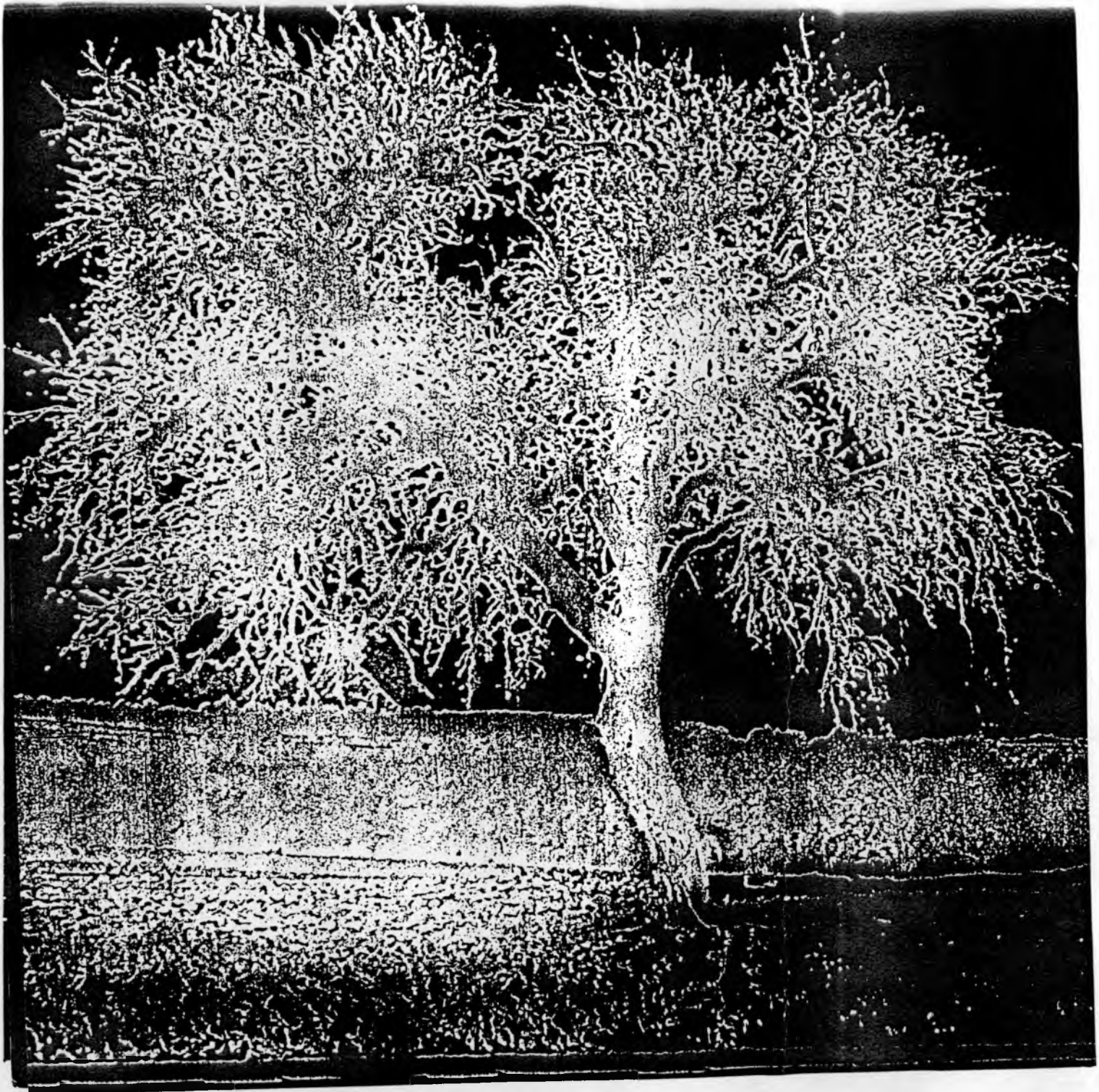
MILAN SOVA

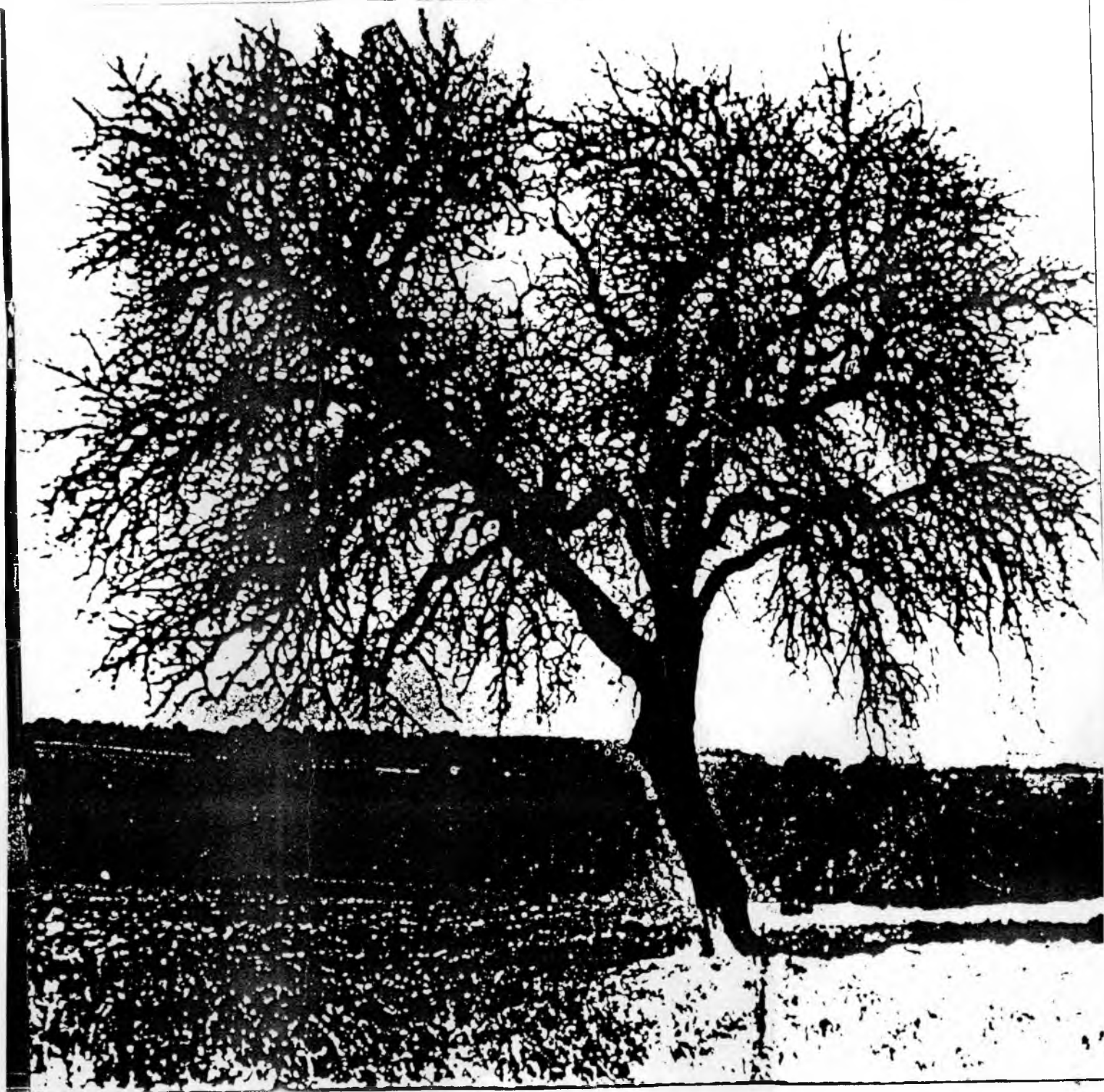
TAMARA HOMOLOVÁ

JOSEF NOVÁK-WAJDA

MARCELA ČAPKOVÁ

Inspice : Věra Kryšková
Nápověda : Anežka Kamušínská

"MAKONJOVY DĚTI JSOU ZLÉ. NEJSOU TO DĚTI ÚPLNĚ PATOLOGICKÉ, V MNOHÉM JSOU JAKO VŠECHNY JINÉ. ŽIJÍ JEN BEZ DOMOVA A BEZ LÁSKY."

(EVA KRÍŽKOVÁ)

"KAŽDÉHO NORMÁLNÍHO ČLOVĚKA PŘITAHUJÍ K DĚTEM DVĚ VĚCI : PŘEDNĚ TO, ŽE JSOU VELICE VÁŽNÉ, A ZA DRUHÉ, ŽE JSOU PRÁVĚ PROTO VELICE ŠTASTNÉ. JSOU VESELÉ S ÚPLNOSTÍ, JIŽ UMOŽŇUJE JEN NEPŘÍTOMNOST HUMORU. ŽÁDNÉ HLUBOKOMYSLNÉ FILOZOFICKÉ ŠKOLE SE NEPODAŘILO DOSÁHNOUT VÁŽNOSTI, JAKÁ KOUKÁ Z OČÍ TŘÍMĚSÍČNÍHO NEMLUVNĚTE. JE TO VÁŽNOST ÚŽASU NAD SVĚTEM A TEN ÚŽAS NENÍ NIC TAJEMNÉHO, JE TO NIČÍM NEPODMÍNĚNÝ ZDRAVÝ ROZUM. DĚTI NÁS FASCINUJÍ TÍM, ŽE JE U NICH VŠECHNO JAKOBY ZBRUSU NOVÉ; VESMÍR PROCHÁZÍ ZNOVU SVOU PRVNÍ OVĚŘOVACÍ ZKOUŠKOU. KDYŽ JDEME PO ULICI A VIDÍME PŘI ZEMI ROZTOMILÉ CIBULOVITÉ HLAVIČKY, TŘIKRÁT VĚTŠÍ NEŽ TĚLO, KTERÝMI SE VYZNAČUJÍ TYHLE LIDSKÉ HŘÍBKY, MĚLI BYCHOM SI VŽDYCKY UVĚDOMIT, ŽE V KAŽDÉ TĚ HLAVIČCE EXISTUJE NOVÝ VESMÍR, TAK NOVÝ JAKO SEDMÉHO DNE STVOŘENÍ. V KAŽDÉ TĚ ZŘÍTELNICI SE

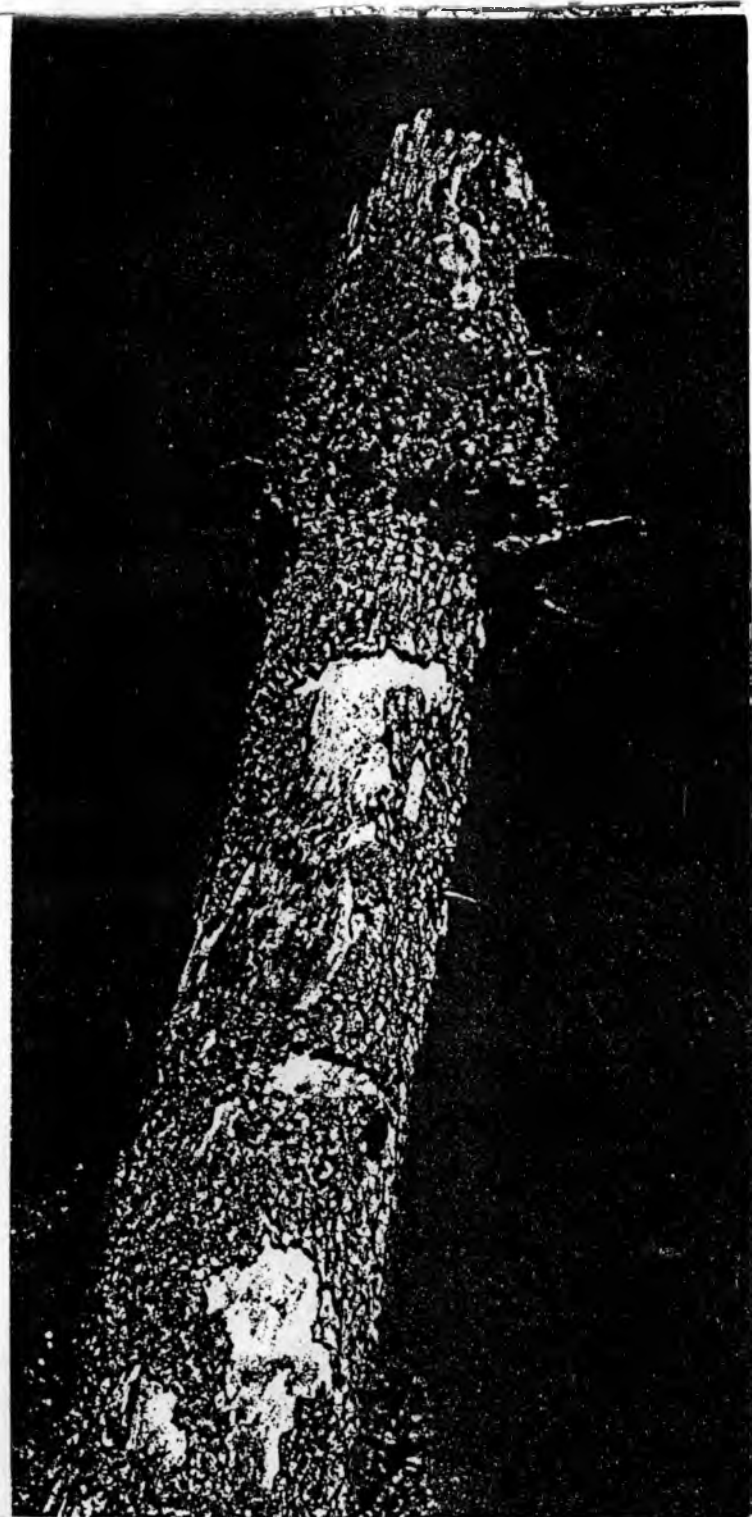
ZRCADLÍ NOVÝ SYSTÉM HVĚZD, NOVÁ TRÁVA, NOVÁ MĚSTA, NOVÉ MOŘE.

...ASI BYCHOM SE PŘIBLÍŽILI PRAVĚMU CHÁPÁNÍ MNOHEM VÍC, KDYBYCHOM PŘISTUPOVALI K DOSPĚLÝM VŠEHO DRUHU A POSTAVENÍ SE STEJNOU NEDEFINOVATELNOU NÁKLONNOSTÍ A ZASLEPENU ÚCTOU, S JAKOU SE DÍVÁME NA DĚTSKÉ NEDOSTATKY. MÁ-LI DÍTĚ POTÍŽE PŘI USKUTEČNĚVÁNÍ ZÁZRAKU ŘEČI, POVAŽUJEME JEHO CHYBY ZA SKORO STEJNĚ PODIVUHODNÉ JAKO JEHO ÚSPĚCHY. KDYBYCHOM SE PODOBNÝM ZPŮSOBEM DOKÁZALI CHOvat K MINISTERSKÝM PŘEDSEDŮM A MINISTRŮM FINANCI A POVZBUZOVALI JE PŘÍVĚTIVĚ V JEJICH ROZTOMILÉM KOKTAVÉM ÚSILÍ SE VYJÁDŘIT, BYLO BY TO OD NÁS JISTĚ MNOHEM MOUDŘEJŠÍ A TOLERANTNĚJŠÍ. DÍTĚ MÍVÁ VE ZVYKU DĚLAT RŮZNÉ ŽIVOTNÍ EXPERIMENTY, KTERÉ JSOU SICE V JÁDRU ZDRAVÉ, ALE V RODINNÉM SOUŽITÍ ČASTO NESNESITELNÉ. KDYBYCHOM TAK DOKÁZALI JEDNAT S PIRÁTSKÝMI OBCHODNÍKY A NABUBŘELÝMI TYRANY STEJNOU METODOU, KDYBYCHOM JIM DOVEDLI JEMNĚ VYTKNOUT JEJICH HRUBOSTI, JAKO BY TO BYLY POUZE DIVNÉ VÝSTŘELKY CHOVÁNÍ,

KDYBYCHOM JIM PROSTĚ UMĚLI ŘÍCT, ŽE "TO POCHOPÍ, AŽ BUDOU STARŠÍ", BYL BY TO PRAVDĚPODOB- NĚ NEJLEPŠÍ A NEJÚČINNĚJŠÍ POSTUP PROTI LIDSKÝM SLABOSTEM. SVÝM VZTAHEM K DĚTEM DOKAZUJEME, ŽE BEZE ZBYTKU PLATÍ PARADOX, ŽE JE MOŽNÉ SPOJOVAT ODPUŠTĚNÍ, JEŽ HRANIČÍ S POHRDÁNÍM, A ÚCTU, KTERÁ JE NA POKRAJI BÁZNĚ. DĚTEM ODPOUŠTÍME SE STEJNOU ROUHAČ- SKOU MÍRNOSTÍ, S JAKOU OMAR CHAJJÁM ODPOUŠTĚL VŠEMOHOU- CÍMU.

...ZÁROVEŇ JE TOTO KOMICKÉ VZEZŘENÍ DĚTÍ SNAD TÍM NEJVZÁC- NĚJŠÍM POUTEM, KTERÉ DRŽÍ VESMÍR POHROMADĚ. JEJICH VRATKÁ DŮ- STOJNOST JE DOJEMNĚJŠÍ NEŽ JAKÁ- KOLI POKORA; JEJICH VÁŽNOST DÁ- VÁ VŠEMU VÍC NADĚJE NEŽ TISÍC KARNEVALŮ OPTIMISMU; V ÚŽASU JEJICH VELKÝCH ZÁŘÍCÍCH OČÍ SE ZRCADLÍ HVĚZDNÁ OBLOHA; A JE- JICH KOUZELNÝ, TÉMĚŘ NEZNATEL- NÝ NOSÍK NÁM, JAK SE MI ZDÁ, DÁ- VÁ TU NEJDOKONALEJŠÍ PŘEDSTAVU O LEGRACI, KTERÁ NÁS ČEKÁ V KRÁLOVSTVÍ NEBESKÉM."

(G.K.CHESTERTON :
OBRANA ZBOŽŇOVÁNÍ DĚTÍ)

O touze po klidu
si povídáme v chůzi
střízliví po ránu
mátožní po transfúzi
Jsme svoji k ničemu
jsme svoji obtýden
jdem všichni dál a hloub
a já chci pryč a ven
Dávám ti klid a čas
vím že jsem bez věna
mlčení do hlavy
vrací nám ozvěna
Křikem prý z hradeb svých
svléklo se Jericho
jsme oba zazeděni
svou sázkou na ticho

(Hana Zemčíková)

Tajemná zahrada jakožto román pro mládež u nás vyšla ve dvacátých letech tohoto století. Její dramatická verze se hrála pouze jednou, a to v loutkové verzi v pražském Vedeném divadle r.1970 (dramatizace a režie Karel Makonj, dramaturgie Věra Eliášková). R.1991 vznikl film režisérky Agnieszky Holland.

FRANCES HODGSON BURNETTOVÁ

Americká spisovatelka anglického původu, autorka asi čtyřiceti dramat a románů především pro mládež, ale i pro dospělé. Narodena jako Frances Eliza Hodgson 24.11.1849 v anglickém Manchesteru. Větší část života strávila v Knoxville v Tennessee. Poprvé se provdala r.1865 za Samuela Burnetta, rozvedla se r.1898; podruhé provdaná Townsendová, rozvedla se r.1901. Zemřela 29.10.1924 na Long Islandu v New Yorku. První uznání si získala knihou *That Lass o' Lawrie's* (To Lawrieho děvče) o sociálních poměrech v Manchesteru, následovaly *A Fair Barbarian* (v doslovném překladu podle Velkého anglicko-českého slovníku : Poctivý sportem a zábavou zkažený mladý aristokrat, 1882), *Through One Administration* (Přes administraci, 1883) o zkorumpovaném úřednictvu ve Washingtonu, *Sara Crewe* (1888), *His Grace of Ormond* (Jeho Výsost z Ormondu, 1897), *The Little Princess* (Malá princezna, 1905 - dramatizace *Sary Crewe*), *The Secret Garden* (Tajemná zahrada, 1909), *My Robin* (Moje červenka, 1912), *T.Tembarom* (1913), *The Lost Prince* (Ztracený princ, 1915), *The One I Know the Best of All* (Ten, kterého znám nejlíp ze všech, 1915), *The Little Hunchback*, *Zia* (Malý hrbáč Zia, 1916), *The Way of the House of Santa Claus* (Cesta Mikulášovy domácnosti, 1916), *The White People* (Bílí lidé, 1917), *The Head of the House of Coombe* (Majordomus z Coombe, 1922), *The Making of Marchionesse* (Jak se stala markýzou) a další. Největšího úspěchu dosáhla dětskou knihou a její dramatizací *The Little Lord Fauntleroy*

(*Malý lord*, 1886), kterou věnovala svému synovi Vivianovi.

U nás vyšel v několikerém vydání *Malý lord* (v překladu E.Krásnohorské a A.V.Junga, posléze v překladu K.Weinfurtera r.1925 a nově v *Albatrosu* 1991), *Malá miss* (v překladu R.Kristineka 1910), *Venkovanka* (v překladu K.Weinfurtera 1921) a *Jak se stala markýzou* (v překladu K.Weinfurtera 1925).

KAREL MAKONJ

Narozen 9.12.1947. Absolvoval režii na katedře režie a dramaturgie na pražské DAMU. V letech 1968 - 1971 byl uměleckým šéfem a režisérem Vedeného divadla, v letech 1971 - 1990 střídal posty dramaturga a režiséra v pražském Ústředním loutkovém divadle, Divadle S+H, kladenském Státním a loutkovém divadle a plzeňském Alfě. Od r.1990 je režisérem a ředitelem pražského loutkového divadla Minor.

Zabýval se a zabývá se zkoumáním vztahu herce a loutky; jako podklad pro své inscenace si vybírá spíše dramata pro činoherce, která upravuje, nebo prozaická díla, která dramatizuje, než hry určené přímo loutkám. Za zmínku stojí především scénáře určené pro realizaci v experimentálním Vedeném divadle - dramatizace Čapkova *Povídání o pejskovi a kočičce*, *Říhova Adama a Otky* či *Burnettové Tajemné zahrady*, úprava *Camusova Nedorozumění*, *Ghelderodova Hop, signore!*, *Snu o Říši krásy Karáska* ze Lvovic a dalších.

A do třetice všeho dobrého i zlého v představování lidí zúčastněných na naší inscenaci - nová členka našeho souboru TAMARA HOMOLOVÁ.

"Jsem Lev každým coulem (*) - k životu potřebuji bezpodmínečně slunce a teplo. Narodila jsem se v Havlíčkově Brodu, žiju ve Žďáru nad Sázavou.** Studuji na DAMU činoherní herectví; v roli už jsem absolvovala - v mamince v "Zajíčkovi Zajícovi" -, ale ještě musím dokončit pátý ročník. Z lidí, kteří mě na škole ovlivnili, musím jmenovat Jana Kačera, Borise Rösnera, Ivana Rajmonta, Honzu Potměšila, Jarku Šiktancovou, Libuši Salabovou, Vladimíra Mikeše, Ivana Vyskočila, Lenku Termerovou... (***) Prozatím jsem hrála kromě maminky v "Zajícovi" Helenu v koláži z Cocteaua, Apollinaira a Nezvala "Milenci na Eiffelce", Desdemonu v Shakespearově "Othellovi", Ninu v Čechovově "Rackovi"... a v Euripidově "Médeji" ve sboru korintských žen. To byla hodně důležitá role - uvědomila jsem si, že zkoušení nekončí premiérou, ale že následují reprízy, během kterých je nutné roli udržet. Docela ráda bych si zahrála Soničku ve "Zločinu a trestu" a lady Macbeth... a jednou určitě udělám nějaké monodrama. To musím, i kdyby to mělo být až za padesát let. Mám ráda Toma Waitse, Jima Jarmusche, Petera Greenawaye a Řím. Co nemám ráda? To se takhle nedá... Člověk používá takové blbě frázičky, i když jsou třeba pravdivé. Možná... když člověk někoho odsoudí, aniž by ho znal."

Z dalších sdělených či vysledovaných informací :

Nemluví s plnou pusou, třebaže si slepičí polévku, kterou během rozhovoru pojídala, moc pochvalovala.

Nespí v noční košili, ale v pánském pyžamu.

A konečně - oblíbený vtip:

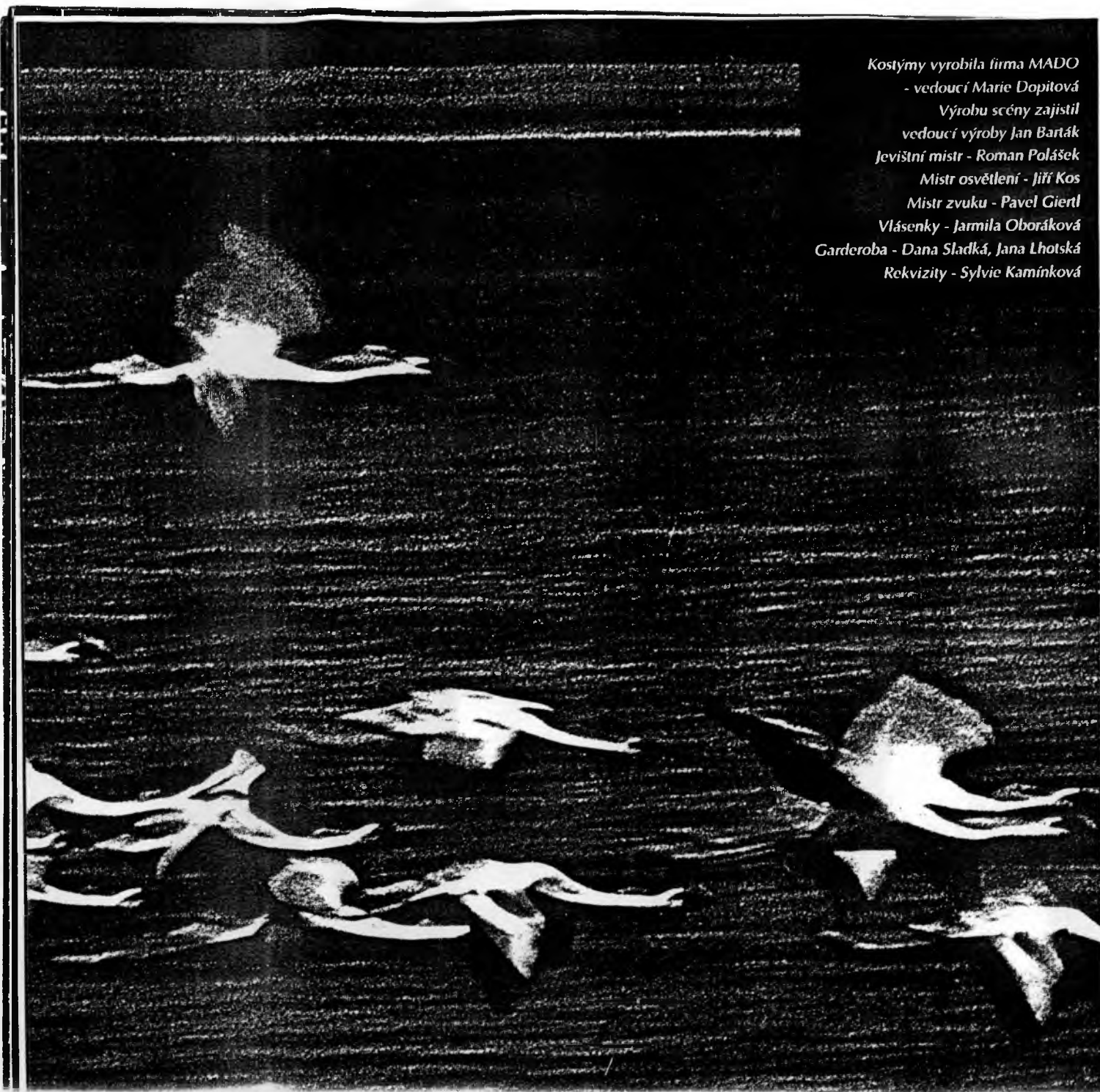
Přijde kostra k doktorovi a ten jí říká: "To jste přišla brzy, paní..."

raK

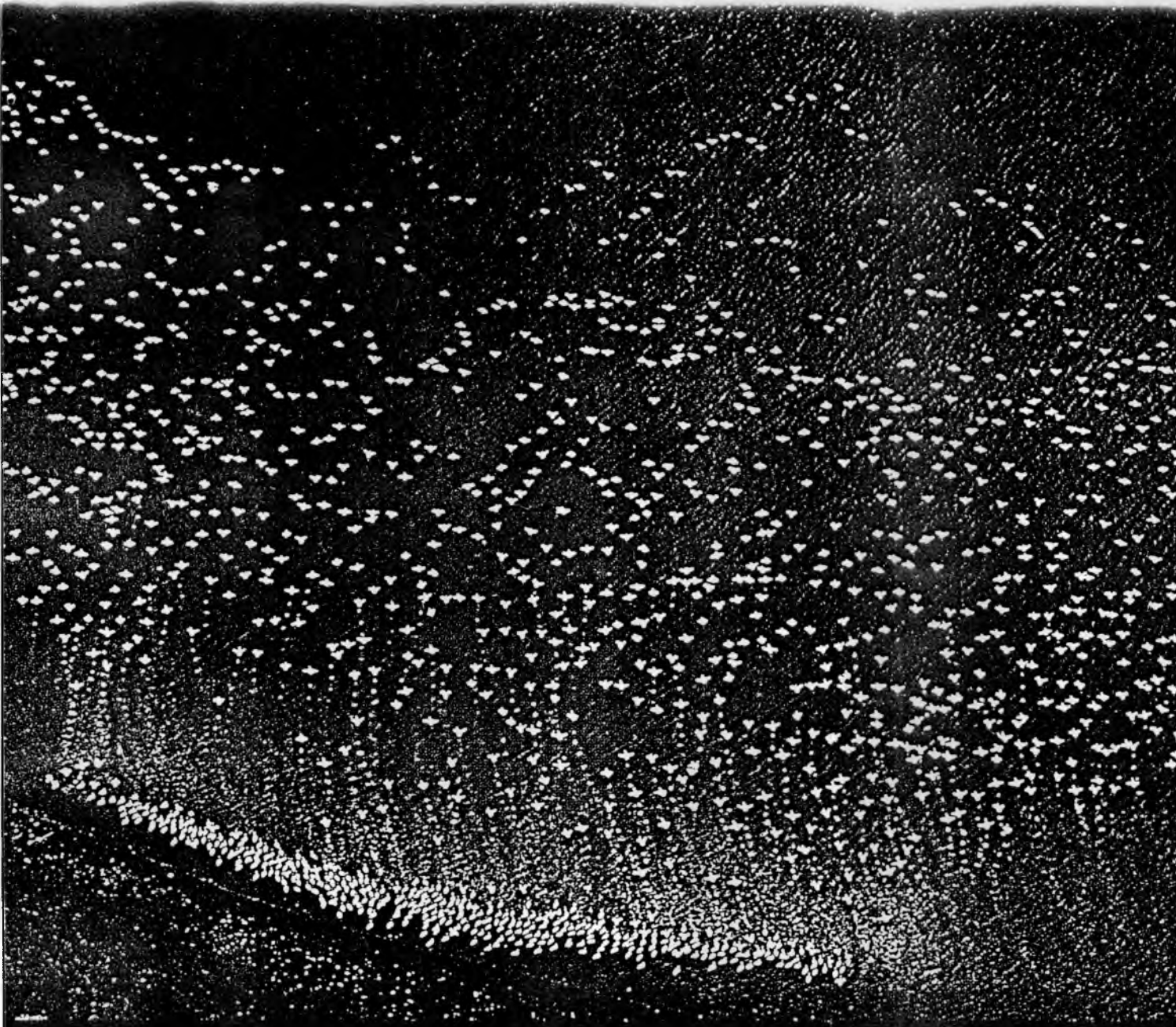
* Věk se u žen neprozrazuje, a tak vám, milí diváci, nezbyvá, než se dívat a odhadovat.

** O Ostravě se nezmínila - tak nevím...

*** Následoval dlouhý výčet důvodů, proč a čím byl ten nebo onen pro ni vrcholně důležitý. Z důvodů malého prostoru není možné jej uveřejnit.

Kostýmy vyrobila firma MADO
- vedoucí Marie Dopitová
Výrobu scény zajistil
vedoucí výroby Jan Barták
Jevištní mistr - Roman Polášek
Mistr osvětlení - Jiří Kos
Mistr zvuku - Pavel Gierl
Vlášeny - Jarmila Oboráková
Garderoba - Dana Sladká, Jana Lhotská
Rekvizity - Sylvie Kamínková

Program vydalo Divadlo Petra Bezruče k 2. premiéře sezóny 1996-1997. Ředitel divadla Ilja Racek.
Textovou část připravila Petra Kohutová, výtvarné zpracování Marta Roszkopfová.
Veškerá práva k provozování tohoto díla zastupuje agentura DILIA Praha.